Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MACIEJ SZPUNAR
esitatud 6. veebruaril 2025 [1]

Kohtuasi C-499/23

Euroopa Komisjon
versus

Ungari

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Kaupade vaba liikumine – Ühine kaubanduspoliitika – Tehnilistest eeskirjadest teatamise kord – Ekspordipiirangud – Ehitustooted ja ehitustoorained – Avalik julgeolek

I. Sissejuhatus

1. Käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagiga, mis on esitatud Ungari vastu, palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et nähes ette tooraine ja ehitusmaterjalide ekspordi suhtes kohaldatava menetluse, rikkus see liikmesriik kohustusi, mis tulenevad ELTL artiklitest 35 ja 36, ELTL artikli 2 lõikest 1 koostoimes ELTL artikli 3 lõike 1 punktiga e ning direktiivi (EL) 2015/1535 [2] artikli 5 lõikest 1 ja artikli 6 lõikest 1.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Direktiiv 2015/1535

2. Direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõikes 1 on ette nähtud:

„1. Piiramata artikli 7 kohaldamist, edastavad liikmesriigid viivitamata komisjonile kõik tehniliste eeskirjade eelnõud, välja arvatud siis, kui tegemist on rahvusvahelise või Euroopa standardi täieliku teksti ülevõtmisega, mille puhul piisab teatest asjaomase standardi kohta; nad teatavad komisjonile ka põhjused, miks selliste tehniliste eeskirjade jõustamine oli vajalik, kui neid põhjusi ei ole eelnõus juba selgitatud.

[1] Algkeel: prantsuse.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT 2015, L 241, lk 1).

Asjakohasel juhul edastavad liikmesriigid komisjonile samaaegselt oluliselt ja otseselt asjaga seotud põhiliste õigusnormide tekstid, kui see on vajalik tehniliste eeskirjade eelnõu mõju hindamiseks ja kui seda ei ole varem edastatud.

Liikmesriigid edastavad komisjonile tehniliste eeskirjade eelnõu käesoleva lõike esimeses ja teises lõigus nimetatud tingimustel uuesti, kui nad teevad sellesse muudatusi, mis oluliselt muudavad eelnõu reguleerimisala, lühendavad algselt planeeritud rakendamise ajakava, lisavad spetsifikatsioone või nõudeid või teevad viimati nimetatuid rangemaks.

[…]

Komisjon teatab liikmesriikidele viivitamata tehniliste eeskirjade eelnõust ja kõikidest temale edastatud dokumentidest; ta võib arvamuse saamiseks suunata selle eelnõu ka käesoleva artikli artiklis 2 osutatud komiteele ja asjakohasel juhul kõnealuse valdkonna eest vastutavale komiteele.

[…]“.

3. Direktiivi artiklis 6 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid lükkavad tehniliste eeskirjade eelnõu vastuvõtmise edasi kolme kuu võrra alates päevast, mil komisjon sai artikli 5 lõikes 1 osutatud teate.

[…]

7. Lõikeid 1 kuni 5 ei kohaldata sellistel juhtudel, kui:

a) rahva tervise või ohutuse või loomade või taimede kaitsmisega ning teenuseid puudutavate eeskirjade puhul ka avaliku korra, eriti alaealiste kaitsmisega seotud tõsistest ja ettenägematutest asjaoludest tekkinud kiireloomulistel põhjustel peab liikmesriik väga lühikese aja jooksul ette valmistama tehnilised eeskirjad nende viivitamatuks avaldamiseks ja kehtestamiseks, kus nõupidamine pole võimalik, või

b) finantssüsteemi turvalisuse ja terviklikkuse kaitsmise, eriti hoiustajate, investorite ja kindlustatud isikute kaitsmisega seotud tõsistest asjaoludest tekkinud kiireloomulistel põhjustel peab liikmesriik viivitamata rakendama finantsteenuseid puudutavaid eeskirju.

Liikmesriik põhjendab võetud meetmete kiireloomulisust artiklis 5 osutatud teates. Komisjon avaldab arvamust selle teate kohta niipea kui võimalik. Juhtudel, kus kirjeldatud menetlust on kasutatud vääriti, võtab komisjon asjakohaseid meetmeid. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti.“

2. Määrus (EL) 2015/479

4. Määruse (EL) 2015/479[3] artikkel 10, mis kuulub selle määruse IV peatükki „Ülemineku- ja lõppsätted“, on sõnastatud järgmiselt:

„Ilma et see piiraks muude liidu sätete kohaldamist, ei takista käesolev määrus liikmesriike kehtestamast või kohaldamast ekspordi koguselisi piiranguid, selleks et tagada kõlblus, avalik

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus ühiste ekspordieeskirjade kohta (ELT 2015, L 83, lk 34).

kord või julgeolek ning inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitse ning kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitse.“

B. Ungari õigus

1. Valitsuse määrus 402/2021

5. Valitsuse määruse 402/2021 (VII. 8.), mis käsitleb registreerimismenetlusi ja teisi majanduse elavdamiseks võetavaid meetmeid seoses ehitussektoris varustuskindluse seisukohast strateegilise tähtsusega kaupade ja tooraine ekspordiga (a gazdaság újraindítása érdekében meghozandó, az építőipari ellátásbiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű nyersanyagok és termékek kivitelével kapcsolatos regisztrációs eljárásról és egyéb intézkedésekről szóló 402/2021 (VII. 8.) kormányrendelet) (edaspidi „valitsuse määrus 402/2021“), §-s 1 – põhjendatud arvamusele vastamise tähtaja lõppemise kuupäeval (6. juunil 2022) kehtinud redaktsioonis – on ette nähtud:

„1. Kui lõikes 2 ei ole sätestatud teisiti, võib lisas 1 nimetatud kaupu ja toorainet, millel on ehitussektori varustuskindluse seisukohast strateegiline tähtsus (edaspidi koos „ehitusmaterjalid“),

a) müüa või

b) eksportida Ungari territooriumilt välisriiki pärast sisemajanduse eest vastutava ministri (edaspidi „minister“) juures registreerimist (edaspidi „teatis“) ning teatise esitamise kohta vastuvõtuteatise saamist.

2. Käesolevat valitsuse määrust ei kohaldata Ungari territooriumi läbiva transiidi esemeks olevate ehitusmaterjalide suhtes.“

6. Valitsuse määruse §-s 3 on sätestatud:

„1. Teatise saamisel kontrollib minister selle vastavust §-s 2 sätestatud vorminõuetele.

[…]

2. Kui teatis vastab §-s 2 sätestatud vorminõuetele, edastab minister teatised vastaval juhul koos lõike 1 punktis b nimetatud andmetega ehitusmajanduse meetmete koordineerimise eest vastutavale valitsuse volinikule (edaspidi „valitsuse volinik“), kes hindab asjasse puutuvate ministritega konsulteerides, kas ehitusmaterjalide välisriiki eksportimine või müük kahjustab märkimisväärselt elutähtsa infrastruktuuri ehitamist, kasutamist, hooldamist või arendamist või muudab selle võimatuks ning seab seeläbi ohtu avalike teenuste osutamise või kätkeb endas ehitussektori varustuskindlusega seotud ohte.

3. Seitsme tööpäeva jooksul alates teatise edastamisest teavitab valitsuse volinik ministrit lõikes 2 nimetatud asjaolude esinemisest, enda seisukohast lõikes 2 nimetatud asjaolude kohta ning kui kõnealused asjaolud esinevad, siis teavitab ta ka riigivara järelevalve eest vastutavat ministrit oma ettepanekust, mis puudutab riigi ostueesõiguse ja ostuõiguse teostamist; minister teostab Ungari riigi ostueesõigust ja ostuõigust §-s 5 sätestatud korras.

4. Hiljemalt kümnendal tööpäeval pärast teatise saamist minister:

a) kinnitab kirjalikult teatise vastuvõtmise, kui riigivara järelevalve eest vastutav minister ei teosta Ungari riigi ostueesõigust ega ostuõigust;

b) teatab teatise esitajale, kui riigivara järelevalve eest vastutav minister teostab Ungari riigi ostueesõigust ja ostuõigust, et Ungari riik teostab teatises nimetatud ehitusmaterjalide ostueesõigust või ostuõigust, ning lõpetab teatisega seotud menetluse, või

c) kinnitab kirjalikult teatise vastuvõtmise.

4a. Teatis ja vastuvõtuteatis liiguvad koos saadetisega ning teatise esitaja teeb need kättesaadavaks vedajale või veo korraldajale.

[…]“.

7. Valitsuse määruse §-s 6/A on sätestatud:

„Kui teatise esitaja rikub käesolevas määruses sätestatud teatise esitamise kohustust või kui tal puudub vastuvõtuteatis, määravad politsei ning riigi maksu- ja tolliamet talle haldustrahvi, mille määr on kuni 40% ehitusmaterjalide, mille kohta teatist ei esitatud või mille kohta puudub vastuvõetuteatis, väärtusest ilma käibemaksuta.“

8. Valitsuse määruse § 9 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesolev määrus jõustub selle avaldamisele järgneval päeval, kui lõikest 2 ei tulene teisiti.

2. Paragrahv 10 jõustub viieteistkümnendal päeval pärast käesoleva määruse avaldamist.“

9. Valitsuse määruse 402/2021 §-s 11 on ette nähtud:

„Paragrahvis 2 sätestatud teatise esitamise kohustus on kohaldatav ekspordi suhtes, mis toimub hiljem kui viis tööpäeva pärast käesoleva määruse jõustumist.“

10. Valitsuse määruse §-s 12 on märgitud:

„Käesoleva määruse eelnõu edastatakse vastavalt direktiivi [2015/1535] artiklitele 5–7 […].“

2. Valitsuse otsus 1459/2021

11. Valitsuse otsuse 1459/2021 (VII. 14.), mis käsitleb ehitusmajanduse meetmete koordineerimise eest vastutava valitsuse voliniku ametisse nimetamist ja ülesandeid (edaspidi „valitsuse otsus 1459/2021“) (az építésgazdasági intézkedések összehangolásáért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1459/2021 (VII. 14.) kormányhatározat), punktis 2 on ette nähtud:

„Valitsuse volinik:

a) koordineerib valitsuse poolt majanduse elavdamiseks võetavaid ehitusmajandusega seotud meetmeid ning eelkõige:

aa) kehtestab ehitusmaterjalide eksporti puudutava teatise esitamise korra ning võtab riigi ostueesõiguse ja ostuõiguse teostamiseks vajalikud meetmed;

ab) võtab ehitusmaterjali transpordiga seotud teatise esitamisega seotud meetme,

[…]“.

III. Vaidluse taust

A. Kohtueelne menetlus

12. Ungari asutused edastasid 30. juunil 2021 direktiivis 2015/1535 sätestatud teavitamismenetluses komisjonile valitsuse määruse, mis käsitleb majanduse elavdamiseks võetavaid meetmeid seoses ehitussektori varustuskindluse seisukohast strateegiliselt tähtsate kaupade ja tooraine ekspordiga, eelnõu (edaspidi „edastatud eelnõu“). Komisjon palus Ungari asutustelt 8. juulil 2021 täiendavat teavet, selleks et eelnõu oleks võimalik hinnata, lähtudes asjasse puutuvatest liidu õiguse sätetest.

13. Samal päeval avaldati valitsuse määrus 402/2021 *Magyar Közlöny*'is. Selle sõnastus ei langenud täielikult kokku edastatud eelnõu omaga. 16. juulil 2021 palus komisjon Ungari asutustelt valitsuse määruse avaldamist puudutavat teavet. Ungari asutused teatasid komisjonile 22. juulil 2021, et valitsuse määrus nr 402/2021 erineb edastatud eelnõust ulatuse ja sisu poolest.

14. Komisjon teatas 29. juuli 2021. aasta kirjas Ungari asutustele, et direktiivi 2015/1535 artiklites 5 ja 6 sätestatud eelnõu edastamise ja eelnõu vastuvõtmise edasilükkamise kohustuste rikkumine kujutab endast olulist menetlusnormide rikkumist, mistõttu need tehniliste eeskirjade sätted ei ole kohaldatavad.

15. Ungari asutused põhjendasid 2. septembri 2021. aasta vastuses valitsuse määruse 402/2021 välja kuulutamist ilma eelnõu eelneva edastamiseta kiireloomulist reageerimist vajava olukorraga ning selgitasid, et pandeemia ja ülemaailmne toorainepuudus mõjutasid tõsiselt ehitustöid Ungaris. Nad rõhutasid, et valitsuse määruse eesmärk oli tagada Ungaris ehitussektori varustuskindluse seisukohast esmatähtsate materjalide ja toodete varude olemasolu ning see, et elutähtsa infrastruktuuri julgeoleku kindlustamiseks oleks võimalik rahuldada riigisiseseid vajadusi.

16. Komisjon saatis 23. septembril 2021 Ungarile ametliku kirja. Ta heitis sellele liikmesriigile ette seda, et võttes vastu valitsuse määruse 402/2021 ja selle hilisemad muudatused ning valitsuse otsuse 1459/2021, rikkus viimane kohustusi, mis tulenevad ELTL artiklitest 35 ja 36, ELTL artikli 2 lõikest 1 koostoimes ELTL artikli 3 lõike 1 punktiga e ning direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõikest 1 ja artikli 6 lõikest 1.

17. Ungari vastas ametlikule kirjale 23. novembri 2021. aasta kirjaga, milles ta ei nõustunud nende etteheidetega.

18. Kuna Ungari valitsuse argumendid komisjoni ei veennud, saatis ta 6. aprillil 2022 sellele liikmesriigile põhjendatud arvamuse, milles ta kordas asjaomaseid etteheiteid.

19. Ungari vastas põhjendatud arvamusele 13. juuni 2022. aasta kirjaga, leides et talle ette heidetavad rikkumised ei ole põhjendatud.

B. Menetlus Euroopa Kohtus

20. Kuna komisjon ei pidanud Ungari 13. juuni 2022. aasta vastust piisavaks, otsustas ta esitada käesoleva hagi, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 4. augustil 2023.

21. Ungari ja komisjon esitasid suulised seisukohad kohtuistungil, mis toimus 6. novembril 2024.

IV. Analüüs

22. Võttes arvesse, et tooraine ja ehitusmaterjalide ekspordi suhtes kohaldatavat menetlust reguleerivad Ungari õigusnormid mõjutavad samal ajal nii liikmesriikidevahelist eksporti kui ka eksporti kolmandatesse riikidesse, siis puudutab käesolev kohtuasi ühtaegu nii siseturu kui ka ühise kaubanduspoliitika valdkonnaga seotud liidu õigusnorme.

A. ELTL artiklite 35 ja 36 rikkumine (esimene etteheide)

1. Poolte argumendid

23. Komisjoni hinnangul kujutab valitsuse määrus 402/2021 endast koguselise piiranguga samaväärse toimega meedet ELTL artikli 35 tähenduses, sõltumata Ungari valitsuse esitatud argumentidest, mille kohaselt i) viiakse registreerimismenetlus lõpuni maksimaalselt kahe tööpäeva jooksul; ii) ei teosta Ungari riik oma ostueesõigust või ostuõigust ning iii) pädevad asutused ei määra teatise esitamise kohustuse rikkumise eest ette nähtud sanktsioone. See institutsioon rõhutab, et valitsuse määrus 402/2021 toob *de iure* kaasa Ungari sise- ja ekspordikaubanduse erineva kohtlemise ning riigisisene meede ei jää ELTL artiklites 34 ja 35 sätestatud keeldude kohaldamisalast välja pelgalt põhjusel, et nimetatud liikmesriigi loodud takistus on väike. Ta väidab lisaks, et meedet saab käsitada koguselise piiranguga samaväärse toimega meetmena ka siis, kui selle majanduslik tähtsus on võrdlemisi ebaoluline või kui see mõjutab importi/eksporti või ettevõtjaid üksnes piiratud määral.

24. Valitsuse määruse 402/2021 võimaliku põhjendamise kohta vastavalt ELTL artiklile 36 rõhutab komisjon, et kuna mõisteid „avalik kord“ ja „julgeolek“ tuleb tõlgenda kitsalt, saab neile tugineda üksnes ühiskonna mõnda põhihuvi ähvardava reaalse ja piisavalt tõsise ohu korral. See institutsioon osutab sellele, et selline põhjus peab olema seotud avaliku julgeoleku nõuetest tulenevate objektiivsete asjaoludega ega tohi olla üldiselt kohaldatav.

25. Komisjon tuletab meelde, et piiravat meedet saab pidada taotletava eesmärgi saavutamise tagamiseks sobivaks üksnes juhul, kui see aitab tõepoolest ühtselt ja süstemaatiliselt kaasa selle eesmärgi saavutamisele. Valitsuse määruse 402/2021 kohaldamisalaga seoses märgib see institutsioon, et käesolevas asjas kõne all olev meede ei piirdu siiski ei ehitusmaterjalidega, mille puhul tuvastati varustusrisk (puudujäägi tekkimise oht), ega materjalidega, mis on iga elutähtsa infrastruktuuri seisukohast tegelikult vajalikud.

26. Komisjoni hinnangul ei ole Ungari valitsus tõendanud, et valitsuse määrus 402/2021 on väidetava üldisest huvist lähtuva eesmärgi saavutamiseks sobiv.

27. Komisjon osutab sellele, et proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt on nõutud, et liikmesriikide valitud vahendid piirduksid taotletava õiguspärase eesmärgi saavutamiseks tegelikult sobiva ja vajalikuga ning selle põhimõtte kohaselt peavad põhjendatud ja sobiva eelkontrollisüsteemi aluseks olema objektiivsed, mittediskrimineerivad ning asjaomastele ettevõtjatele eelnevalt teada olevad kriteeriumid, mis piiravad liikmesriigi asutuste hindamispädevuse teostamist selliselt, et viimased ei saa seda kasutada meelevaldselt.

28. Lisaks ei nähtu komisjoni väitel Ungari argumentidest midagi, mis lubaks asuda seisukohale, et valitsuse määruses 402/2021 ette nähtud meetmed on proportsionaalsed ega lähe taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivast ja vajalikust kaugemale.

29. Ungari valitsus väidab, et valitsuse määrus 402/2021 ei kujuta endast koguselise piiranguga samaväärse toimega meedet ega kuulu seega ELTL artiklis 35 sätestatud keelu kohaldamisalasse. Valitsuse määruse eesmärk on võimaldada Ungari asutustel teatise esitamise kohustuse kehtestamise kaudu tõhusalt kontrollida elutähtsa infrastruktuuri seisukohast strateegilise tähtsusega kaupade varusid ning koguda varusid ja tarneid puudutavat teavet. Tänu nende teatiste esitamisele on neil asutustel reaalajas täielik ülevaade strateegilise tähtsusega ehituskaupade varudes toimunud muutustest ning seetõttu saavad nad võtta kriitilise olukorra vältimiseks vajalikke meetmeid.

30. Ungari valitsus leiab, et valitsuse määruse 402/2021 sätete tõhusust kinnitab see, et nende jõustumisest alates ei ole kunagi tekkinud olukorda, kus Ungari asutused oleksid valitsuse määrusega hõlmatud tooraine või kauba puuduse tõttu pidanud teostama oma ostueesõigust või ostuõigust. Rõhutades, et need sätted ei pane ettevõtjatele materiaalõiguslikke kohustusi, märgib see valitsus, et registreerimismenetlus viiakse alati läbi maksimaalselt kahe tööpäeva jooksul ning et pädevad asutused ei määra teatise esitamata jätmise korral ette nähtud sanktsioone.

31. Ungari valitsuse hinnangul nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et ELTL artikli 35 keelust on ette nähtud erand sellistele piirangutele, mille mõju peetakse liiga juhuslikuks või liiga kaudseks selleks, et käsitada neid piiranguna ELTL artikli 35 tähenduses.

32. Valitsuse määruse 402/2021 sätete konkreetse mõju kohta märgib Ungari valitsus, et Központi Statisztikai Hivatali (statistika keskamet, Ungari) andmete analüüs ei võimalda järeldada asjasse puutuva kaupade liigi ekspordikäibe üldist vähenemist.

33. Lisaks leiab Ungari valitsus, et valitsuse määruse 402/2021 eesmärk on tagada Ungari tegevuse kooskõla direktiiviga 2008/114/EÜ[4] ning igal juhul on see põhjendatud avaliku julgeoleku kaalutlustega ELTL artikli 36 tähenduses. Ta lisab, et valitsuse määrus aitab elavdada majandust, reageerides COVID-19 pandeemiast tingitud ehitusmaterjalide tootmise vähenemisele, tarneraskustele ja hinnatõusule, ning kaitsta selliseid sotsiaalseid huve nagu eluasemete ehitamine, nende kättesaadavaks tegemine ja noortele võimaluste pakkumine perekonna loomiseks.

2. Analüüs

a) ELTL artiklis 35 nimetatud koguselise piiranguga samaväärne meede

34. ELTL artikli 35 kohaselt keelatakse liikmesriikidevahelised koguselised ekspordipiirangud ja kõik samaväärse toimega meetmed.

35. ELTL artikli 35 sõnastus on peaaegu identne ELTL artikli 34 omaga. Ka nende kahe sätte eesmärk on sama, see tähendab tagada kaupade vaba liikumine siseturul ehk sisepiirideta alal[5].

36. Impordi- ja ekspordieeskirjade loogika erinevusest tingituna on ELTL artikli 35 kohaldamisala siiski kitsam kui ELTL artiklil 34. Impordi puhul võib peaaegu iga kaupu käsitlev liikmesriigi õigusnorm vähemalt potentsiaalselt piirata kaubandust siseturul, kuivõrd importija tegevus peab põhimõtteliselt olema kooskõlas lisaks päritoluriigi õigusnormidele ka sihtriigi omadega. Teisisõnu tuleneb piirang kahe erineva regulatsiooni kooseksisteerimisest.

37. Ekspordi puhul vaadeldakse seevastu ainult ühe riigi õigusnorme ehk päritoluriigi omi. Sellises olukorras oleks ülemäärane asuda seisukohale, et iga kaupade tootmist, turustamist või müüki puudutav liikmesriigi õigusnorm võib eksporti mõjutada. ELTL artiklis 35 sätestatud keelu kohaldamisalasse jääv ekspordipiirang saab seetõttu tuleneda üldistest õigusnormidest üksnes juhul, kui need õigusnormid võivad lisaks sellele, et need võivad mõjutada tootmist ja turustamist üldiselt, mõjutada ka konkreetselt eksporti[6]. Euroopa Kohus kasutab seetõttu selle kindlakstegemiseks, kas meede kujutab endast koguselise ekspordipiiranguga samaväärset meedet, kitsama tähendusväljaga sõnastust[7].

38. Vastupidi sellele, mida näib väitvat komisjon,[8] ja vastupidi ELTL artiklit 34 puudutavale kohtupraktikale[9] ei ole Euroopa Kohus kunagi määratlenud ELTL artiklis 35 kasutatud mõistet „koguselise piiranguga samaväärse toimega meede“. Kuigi abstraktne määratlus puudub, on Euroopa Kohus väljakujunenud kohtupraktikas kvalifitseerinud koguselise piiranguga samaväärse

4 Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT 2008, L 345, lk 75).

5 Vt ELTL artikli 26 lõige 2.

6 Vt selle kohta ka Müller-Graff, P.-Chr., kogumikus von der Groeben, H., Schwarze, J., Hatje, A. (toim), „Art. 35 AEUV“, *Europäisches Unionsrecht (Kommentar)*, 1. kd, 7. trükk, Nomos, Baden-Baden, 2015, punkt 17.

7 Vt ka minu ettepanek kohtuasjas BONVER WIN (C-311/19, EU:C:2020:640, punkt 50).

8 Vt komisjoni hagiavalduse punkt 32.

9 Vt 11. juuli 1974. aasta kohtuotsus Dassonville (8/74, EU:C:1974:82, punkt 5). Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hõlmab ELTL artikkel 34 „kõiki riigisiseseid meetmeid, mis võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liidusisest kaubandust“ (vt 29. juuli 2024. aasta kohtuotsus BP France (C-624/22, EU:C:2024:640, punkt 61)).

toimega meetmeteks selle artikli tähenduses kõikide riigi territooriumil tegutsevate ettevõtjate suhtes kohaldatavad riigisisesed meetmed, mis mõjutavad tegelikkuses rohkem kaupade väljavedu eksportiva liikmesriigi turult kui kaupade turustamist selle liikmesriigi siseturul [10].

39. Samast loogikast lähtudes on Euroopa Kohus asunud seisukohale, et ELTL artiklid 34 ja 35 keelavad kohaldada liidusisestes suhetes selliseid liikmesriigi õigusnorme, mille kohaselt säilib kas või puhtformaalselt impordi- või ekspordilitsentside saamise või mis tahes muu sarnase menetluse läbimise nõue, [11] ning et igasuguste ekspordiformaalsuste täitmise kohustus on sellega kaasneva viivituse ja eksportijatele avalduva heidutava mõju tõttu kaubavahetusele takistuseks [12].

40. Selle kohtupraktika taustal on võimatu mitte asuda seisukohale, et kõnealused meetmed kujutavad endast samaväärse toimega meetmeid.

b) ELTL artikli 36 kohane põhjendatus

41. ELTL artikli 35 kohaldamisalasse kuuluv piirang saab olla põhjendatud üksnes tingimusel, et esiteks on see nõutav tulenevalt mõnest ELTL artiklis 36 nimetatud majandusvälisest üldisest kaalutlusest või mõnest üldise huviga seotud põhjusest [13], mille on järk-järgult oma kohtupraktikas sõnastanud Euroopa Kohus, ning teiseks, et see on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, mis tähendab, et see on sobiv, et tagada taotletava eesmärgi saavutamine ühtselt ja süstemaatiliselt, ega lähe kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.

1) Ülekaaluka üldise huviga seotud põhjuse tuvastamine

42. Väited, millele Ungari põhjendusena tugineb, puudutavad ELTL artiklis 36 nimetatud avalikku julgeolekut.

43. Kuivõrd Ungari tugineb direktiivi 2008/114 sätetele, siis tuleb tõdeda, et see direktiiv ei puutu käesoleval juhul asjasse. Ühelt poolt käsitleb kõnealune direktiiv energeetika ja transpordi valdkonda [14]. Valitsuse määruse 402/2021 kohaldamisala aga on märkimisväärselt laiem, kuna see ei hõlma üksnes elutähtsa infrastruktuuri hooldamist, vaid selle ehitamist, kasutamist, hooldamist ja arendamist. See valitsuse määrus ei kuulu järelikult direktiivi 2008/114 kohaldamisalasse.

44. Teiselt poolt tuleneb direktiivi 2008/114 artiklist 1, et selle direktiiviga kehtestatakse üksnes liidu elutähtsa infrastruktuuri identifitseerimise ja määramise *menetlus* [15].

45. Ainus, mida direktiivist 2008/114 järeldada saab, on ilmne: liidu seadusandja [16] leiab, et elutähtsal infrastruktuuril on liidus eriline tähtsus. See ei peaks olema üllatav.

[10] Vt 17. septembri 2020. aasta kohtuotsus Hidroelectrica (C-648/18, EU:C:2020:723, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

[11] Vt 15. detsembri 1971. aasta kohtuotsus International Fruit Company jt (51/71–54/71, EU:C:1971:128, punkt 9).

[12] Vt 16. märtsi 1977. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa (68/76, EU:C:1977:48, punkt 16).

[13] Selle kohta kasutatakse ka mõistet „üldine ülekaalukas huvi“ (vt 16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Gysbrechts ja Santurel Inter (C-205/07, EU:C:2008:730, punkt 45)), „ülekaalukas üldine huvi“ (vt 17. septembri 2020. aasta kohtuotsus Hidroelectrica (C-648/18, EU:C:2020:723, punkt 34)) või „üldisest huvist lähtuv eesmärk“ (vt 21. juuni 2016. aasta kohtuotsus New Valmar (C-15/15, EU:C:2016:464, punkt 48)).

[14] Vt direktiivi 2008/114 põhjendused 5 ja 9.

[15] Samuti selle kaitse parandamise vajaduse hindamist käsitlev ühine lähenemisviis eesmärgiga aidata kaasa inimeste kaitsele.

[16] Liidu seadusandja on ilmselt muu õigusliku alusel puudumisel tuginenud ELTL artiklile 352.

46. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab avalikule korrale ja julgeolekule tugineda üksnes tegeliku ja piisavalt tõsise ühiskonna põhihuvisid ähvardava ohu korral [17]. Seoses konkreetselt varustuskindlusega seotud eesmärgiga on Euroopa Kohus leidnud, et sellisele eesmärgile saab tugineda üksnes siis, kui ühiskonna põhihuvisid ähvardav oht on reaalne ja piisavalt tõsine [18]. Viimase kohta on Euroopa Kohus täpsustanud, et ei saa asuda seisukohale, et eesmärk tagada eelkõige kohalikul tasandil ehitussektori varustuskindlus teatud põhitoorainetega, nimelt kaevandatava kruusa, liiva ja saviga, kuulub sarnaselt nafta-, side- ja energiasektori varustuskindluse tagamise eesmärgiga „ühiskonna põhihuvide“ hulka [19].

47. Seetõttu teen ettepaneku asuda seisukohale, et elutähtsa infrastruktuuri varustuskindluse tagamine ei ole avaliku julgeolekuga seotud ülekaalukas üldisest huvist tulenev põhjus.

48. Seevastu saaksin põhimõtteliselt toetada Ungari argumenti, et valitsuse määrus 402/2021 teenib selliseid ühiskonna huve nagu eluasemete ehitamine [20]. Leian aga, et selle tõendamiseks ei ole Ungari esitanud piisavalt tõendeid. Kuna sellele põhjendusele on osutatud abstraktselt, siis kardan, et piirangu ja selliselt esitatud põhjenduse vaheline seos jääb liiga nõrgaks.

2) Sobivus

49. Järgnev analüüs on esitatud juhuks, kui Euroopa Kohus asub seisukohale, et esineb ülekaaluka üldise huviga seotud põhjus, millega kõnealune piirang on põhjendatav.

50. Tekib küsimus, kas valitsuse määrus 402/2021 on ehitusvaldkonnas elutähtsa infrastruktuuri varustuskindluse tagamise eesmärgi saavutamiseks sobiv [21]. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on riigisisesed õigusnormid konkreetse eesmärgi saavutamiseks sobivad üksnes juhul, kui need vastavad tõepoolest huvile saavutada see eesmärk ühtselt ja süstemaatiliselt [22].

51. Seda kohtupraktikat arvesse võttes leian, et valitsuse määrus 402/2021 ei ole sobiv taotletava eesmärgi saavutamise tagamiseks.

52. Esiteks puudutab valitsuse määrus 402/2021 üksnes eksporti. Liikmesriigi turul tehtavate tehingutega seoses ei ole ettevõtjatele seevastu kehtestatud mis tahes teavitamiskohustust. Liikmesriigi asutustele ei ole ette nähtud mingisugust ostueesõigust ega ostuõigust. Selle määrusega loodud süsteem ei ole järelikult ühtne.

53. Teiseks ei reguleeri valitsuse määrus 402/2021 seda, millistel asjaoludel on liikmesriigi asutustel õigus ostueesõigust teostada. Selles määruses on üksnes sätestatud, et pärast ehitusmaterjalide eksporti käsitleva teatise esitamist on liikmesriigi asutustel kümme tööpäeva teatise esemeks olevate ehitusmaterjalide ostueesõiguse ja ostuõiguse kasutamist käsitleva otsuse

[17] Vt nt 14. märtsi 2000. aasta kohtuotsus Église de scientologie (C-54/99, EU:C:2000:124, punkt 17).

[18] Vt viimati 13. juuli 2023. aasta kohtuotsus Xella Magyarország (C-106/22, EU:C:2023:568, punktid 66 ja 67 ning seal viidatud kohtupraktika).

[19] Vt 13. juuli 2023. aasta kohtuotsus Xella Magyarország (C-106/22, EU:C:2023:568, punktid 66, 67 ja 69 ning seal viidatud kohtupraktika).

[20] Seevastu teen ettepaneku heita kohe kõrvale Ungari esitatud majanduslikud põhjused, nagu liikmesriigi majanduse elavdamise idee.

[21] Euroopa Kohus on oma kohtupraktikas prantsuskeelsetes tekstides mõnikord kasutanud ka mõistet *aptitude* (e.k. „sobivus“). Vt näiteks 23. jaanuari 2014. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Belgia (C-296/12, EU:C:2014:24, punkt 33). Käesolevas ettepanekus kasutan siiski mõisteid *propre à* (e.k. „sobiv“) ja *approprié* (e.k. „sobiv“).

[22] Vt 7. novembri 2024. aasta kohtuotsus Centro di Assistenza Doganale Mellano (C-503/23, EU:C:2024:933, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika).

tegemiseks. Nagu ka komisjon rõhutab, sõltub kõnealuse valitsuse määrusega ette nähtud meetmete kohasus tegelikult sellest, milliseks kujunevad tulevikus selle rakendamise aluseks olevad asjaolud ning kuidas seda rakendatakse.

54. Seega ei ole Ungari valitsus tõendanud, et valitsuse määrus 402/2021 on sobiv esile toodud avaliku huviga seotud eesmärgi saavutamise tagamiseks.

3) Vajalikkus

55. Mis puudutab valitsuse määruse 402/2021 vajalikkust kõnealuse eesmärgi saavutamiseks, siis tuleb tõdeda, et mõeldavad on ka vähem piiravad meetmed, nagu lihtne teabe kogumine, mis põhineb ehitusmaterjalidega seotud tehinguid käsitlevate andmete *edastamisel* ja millele lisanduvad võimaliku puudujäägi tekkimise korral selgemalt piiritletud meetmed.

B. ELTL artikli 2 lõike 1 ja artikli 3 lõike 1 punkti e rikkumine (teine etteheide)

1. Poolte argumendid

56. Komisjon leiab, et valitsuse määruses 402/2021 sätestatud piirang kohaldub ka Ungarist kolmandatesse riikidesse eksportimisel ja on seega ühise kaubanduspoliitikaga hõlmatud meede, ning väidab, et kõnealune liikmesriik ei oleks tohtinud sellekohaseid meetmeid võtta. Rõhutades, et valitsuse määrusega ei rakendata liidu vastuvõetud akti ning liit ei ole andnud Ungarile volitust kõnealuse valitsuse määruse vastuvõtmiseks, leiab see institutsioon, et Ungari on rikkunud ELTL artikli 2 lõiget 1 ja artikli 3 lõike 1 punkti e.

57. Ungari valitsus leiab, et valitsuse määrusega 402/2021 ei ole lubamatult sekkutud liidu ainupädevusse ühise kaubanduspoliitika valdkonnas. Ta väidab, et valitsuse määrus tugineb määruse 2015/479 artikli 10 kohaldamisalasse kuuluvatele avaliku korraga seotud põhjustele.

2. Analüüs

58. ELTL artikli 2 lõikes 1 on märgitud, et kui aluslepingud annavad liidule teatud valdkonnas ainupädevuse, võib õiguslikult siduvaid akte menetleda ja vastu võtta ainult liit, liikmesriigid võivad seda teha ainult liidu volitusel või liidu õigusaktide rakendamiseks. ELTL artikli 3 lõike 1 punktis e on seevastu sätestatud, et ühise kaubanduspoliitika valdkonnas on liidul selline ainupädevus.

59. Vaidlust ei ole selles, et Ungari on võtnud vastu õiguslikult siduva akti, mis kuulub ühise kaubanduspoliitika valdkonda.

60. Konkreetselt ühise kaubanduspoliitika valdkonnas seda ainupädevust teostades on liidu seadusandja (kaupade) ühiste ekspordieeskirjade kehtestamiseks vastu võtnud määruse 2015/479[23]. Artiklis 1, kus on sõnastatud selle määruse „üldpõhimõte“[24], on sätestatud, et

[23] Sisuliselt on ühised ekspordieeskirjad kehtinud alates 1969. aastast: määrusega 2015/479 tunnistati kehtetuks nõukogu 19. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1061/2009, millega kehtestatakse ühised ekspordieeskirjad (ELT 2009, L 291, lk 1), millega omakorda tunnistati kehtetuks nõukogu 20. detsembri 1969. aasta määrus (EMÜ) nr 2603/69, millega kehtestatakse ühised ekspordieeskirjad (EÜT 1969, L 324, lk 25; ELT eriväljaanne 11/11, lk 12).

[24] Vt määruse 2015/479 I peatüki pealkiri.

„[t]oodete eksport Euroopa Liidust kolmandatesse riikidesse on vaba, see tähendab, et toodete suhtes ei kohaldata mingeid koguselisi piiranguid, välja arvatud need, mida kohaldatakse kooskõlas käesoleva määrusega“. Artiklis 10 on sätestatud, et ilma et see piiraks muude liidu sätete kohaldamist, ei takista määrus liikmesriike kehtestamast või kohaldamast ekspordi koguselisi piiranguid, selleks et tagada kõlblus, avalik kord või julgeolek ning inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitse ning kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitse.[25]

61. Selle sätte sõnastus on peaaegu samasugune nagu ELTL artiklil 36. Minu hinnangul tähendab see, et liidu seadusandja soovis vastavalt ELTL artiklile 36 siseturu-sisese ekspordi piiramiseks liikmesriikidele esmase õigusega antud võimalust[26] laiendada ka eksportimisele siseturult väljapoole.

62. Sellest järeldub, et määruse 2015/479 artiklis 10 ette nähtud tingimused ei ole täidetud. Siinkohal viitan oma analüüsile seoses ELTL artikliga 36: ei esine sellist ülekaaluka üldise huviga seotud põhjust, millega saaks kõnealust piirangut käesoleval juhul põhjendada[27]. Igal juhul ei ole see piirang ei sobiv ega vajalik.

63. Seega tegutses Ungari ainupädevusse kuuluvas valdkonnas ilma liidu volituseta.

C. Direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõike 1 ja artikli 6 lõike 1 rikkumine (kolmas etteheide)

1. Poolte argumendid

64. Komisjon heidab Ungarile ette, et viimane ei järginud direktiivi 2015/1535 artikli 6 lõikes 1 sätestatud kolmekuulist edasilükkamisaega. Ta märgib, et Ungari asutused saatsid edastatud eelnõu talle 30. juunil 2021 ning võttes valitsuse määruse 402/2021 vastu 8. juulil 2021 ehk enne nimetatud edasilükkamisaja lõppemist 1. oktoobril 2021, rikkus see liikmesriik seda sätet.

65. Lisaks heidab komisjon Ungarile ette, et viimane ei edastanud valitsuse määruse muudetud eelnõu, kuigi võrreldes edastatud eelnõuga oli sellesse tehtud olulisi muudatusi, ning leiab, et see liikmesriik rikkus direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõiget 1. Komisjon tuletab meelde, et liikmesriik

[25] Soovin siinkohal mainida, et loomulikult kohaldub määruse 2015/479 artikkel 10, nagu tuleneb lisaks selle sätte sõnastusele ka Euroopa Kohtu kohtupraktikast, ka koguselise ekspordipiiranguga samaväärse mõjuga meetmete suhtes. Kohtuasjades Werner ja Leifer, mis puudutasid ühe määrusele 2015/479 eelnenud määruse ehk määruse nr 2603/69 tõlgendamist, tekkis küsimus, kas säte, millele vastab määruse 2015/479 artikkel 10 ja mille sõnastus on sellega identne, hõlmab ka samaväärse toimega meetmeid. Euroopa Kohtu hinnangul oli ELTL artikli 35 ja määruse nr 2603/69 artikli 10 sõnastuslik erinevus tähtsusetu. Piirdumata grammatilise tõlgendamisega ning analüüsides määruse nr 2603/69 konteksti ja sellega taotletud eesmärke, leidis Euroopa Kohus, et selle määruse, mille aluseks on ELTL artikel 207 ning mille eesmärk on määruse artiklis 1 sõnastatud liidu ekspordivabaduse põhimõtte rakendamine, kohaldamisalast ei saa välja jääda liikmesriikide võetud meetmed, millel on samaväärne mõju nagu koguselistel piirangutel, kuivõrd nende kohaldamine võib viia ekspordikeeluni (vt 17. oktoobri 1995. aasta kohtuotsus Werner (C-70/94, EU:C:1995:328, punkt 22), ning 17. oktoobri 1995. aasta kohtuotsus Leifer jt (C-83/94, EU:C:1995:329, punkt 23)). Vt ka kohtujurist Jacobsi ettepanek kohtuasjas Werner (C-70/94, EU:C:1995:151, punkt 31) ning kohtujurist Jacobsi ettepanek kohtuasjas Richardt ja „Les Accessoires Scientifiques“ (C-367/89, EU:C:1991:199, punktid 19–22).

[26] Seda mõistagi tingimusel, et täidetud on sellest sättest tulenevad tingimused ja muud põhimõtted, nagu proportsionaalsuse põhimõte.

[27] Euroopa Kohus on rõhutanud, et „see, kui anda määruse artiklis [10] kasutatud [avaliku julgeoleku mõistele] kitsam tõlgendus, tooks kaasa selle, et liikmesriikidel on lubatud piirata siseturul kaupade liikumist rohkem kui kaupade liikumist nende ja kolmandate riikide vahel“ (vt 17. oktoobri 1995. aasta kohtuotsus Werner (C-70/94, EU:C:1995:328, punkt 25)). Leian siiski, et kuna Ungari ei ole käesolevas kohtuasjas muid asjaolusid ega argumente esile toonud, siis ei ole põhjust ELTL artiklis 36 ja määruse 2015/479 artiklis 10 kasutatud mõistet „avalik julgeolek“ tõlgendada erinevalt.

peab edastama eelnõu uuesti, kui ta teeb pärast selle edastamist sellesse olulisi muudatusi, ning et direktiivi artikli 5 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt tuleb tehtud muudatust pidada oluliseks muu hulgas juhul, kui sellega lühendatakse algselt planeeritud rakendamise ajakava.

66. Ungari valitsus väidab, et ta ei ole direktiivi 2015/1535 rikkunud, kuna valitsuse määruse 402/2021 kiireloomuline vastuvõtmine oli põhjendatud avaliku julgeolekuga seotud põhjustega nimetatud direktiivi artikli 6 lõike 7 punkti a tähenduses, mis võimaldab erandina kõnealuse direktiivi artikli 6 lõikes 1 sätestatud kolmekuulist edasilükkamisaega mitte järgida. Ta rõhutab, et ehitusmaterjalide nõudluse taastumine pärast COVID-19 pandeemiat ähvardas 2021. aastal tekitada nappuse ning sellise olukorra vältimiseks tuli niisiis tegutseda kiiresti. Ungari valitsus märgib, et kuna sellise kiireloomulisuse tõttu ei edastatud valitsuse määrust komisjonile, siis võttis ta endale kohustuse mitte määrata sanktsioone ettevõtjatele, kes kõnealuse valitsuse määrusega pandud teatise esitamise kohustust ei täida või kellel puudub teatise vastuvõtuteatis.

2. Analüüs

a) Direktiivi 2015/1535 artikli 6 lõige 1

67. Ungari asutused edastasid 30. juunil 2021 komisjonile vastavalt direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõikele 1 valitsuse määruse eelnõu kui tehniliste eeskirjade eelnõu.

68. Eelnõu edastamisest hakkas vastavalt direktiivi 2015/1535 artikli 6 lõikele 1 kulgema kolmekuuline edasilükkamisaeg, mille lõppemiseni oleks tulnud selle eelnõu vastuvõtmine edasi lükata.

69. Valitsuse määrus 402/2021 avaldati aga *Magyar Közlöny*'is 8. juulil 2021 ning selle artikli 9 kohaselt jõustus see – välja arvatud selle artikkel 10 – avaldamisele järgneval päeval. Sellest järeldub, et valitsuse määrus võeti niisiis vastu oluliselt enne kolmekuulise edasilükkamisaja lõppemist.

70. Direktiivi 2015/1535 artikli 6 lõike 7 punkti a kohaselt ei pea liikmesriigid seda kolmekuulist edasilükkamisaega järgima, kui rahva tervise või ohutuse või loomade või taimede kaitsmisega ning teenuseid puudutavate eeskirjade puhul ka avaliku korra, eriti alaealiste kaitsmisega seotud tõsistest ja ettenägematutest asjaoludest tekkinud kiireloomulistel põhjustel peab liikmesriik väga lühikese aja jooksul ette valmistama tehnilised eeskirjad nende viivitamatuks avaldamiseks ja kehtestamiseks, ilma et nõupidamine oleks võimalik.

71. Seega tuleneb direktiivi 2015/1535 artikli 6 lõike 7 punkti a sõnastusest, et kõnealune olukord peab olema *tõsine* ja *ettenähtamatu*, mitte potentsiaalne. Sellega seoses on Euroopa Kohus varem selgitanud, et liikmesriik ei saa selles sättes ette nähtud erandile tugineda, kui selles sättes nimetatud olukorda selles liikmesriigis ei esine [28].

[28] Vt 26. oktoobri 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Kreeka (C-65/05, EU:C:2006:673, punkt 65). Selles kohtuotsuses tõlgendas Euroopa Kohus enne direktiivi 2015/1535 jõustumist kehtinud määruse samasugust sätet ehk Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337), mida oli muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiviga 98/48/EÜ (EÜT 1998, L 217, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 8), artikli 9 lõike 7 esimesest taanet.

72. Ungari valitsus osutab aga üksnes Ungaris ehitusmaterjalide puudujäägi tekkimise *ohule*. Seetõttu ei ole direktiivi 2015/1535 artikli 6 lõike 7 punkti a kohaldamise tingimused täidetud. Sellest järeldub, et valitsuse määrus 402/2021 võeti vastu enne kolmekuulise edasilükkamisaja lõppemist, mis tähendab, et on rikutud selle direktiivi artikli 6 lõiget 1.

b) Direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõige 1

73. Direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt edastavad liikmesriigid komisjonile tehniliste eeskirjade eelnõu selle lõike esimeses ja teises lõigus nimetatud tingimustel uuesti, kui nad teevad sellesse muudatusi, mis oluliselt muudavad eelnõu reguleerimisala, lühendavad algselt planeeritud rakendamise ajakava, lisavad spetsifikatsioone või nõudeid või teevad viimati nimetatuid rangemaks.

74. Edastatud eelnõu artikli 3 kohaselt oleks selle sätteid kohaldatud alates 1. oktoobrist 2021. Seevastu valitsuse määruse 402/2021 §-de 9 ja 11 kohaselt kohaldub eksporti käsitleva teatise esitamise kohustus alates 15. juulist 2021 toimunud ekspordi suhtes.

75. Selline algselt ette nähtud rakendamisaja alguse varasemaks muutmine kujutab endast edastatud eelnõus olulise muudatuse tegemist, millega kaasneb kohustus eelnõu komisjonile uuesti edastada [29].

76. Seega, jättes muudetud valitsuse määruse eelnõu edastamata, rikkusid Ungari asutused direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõiget 1.

V. Ettepanek

77. Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

– tuvastada, et võttes vastu valitsuse määruse 402/2021 (VII. 8.), mis käsitleb registreerimismenetlusi ja teisi majanduse elavdamiseks võetavaid meetmeid seoses ehitusvaldkonnas varustuskindluse seisukohast strateegilise tähtsusega kaupade ja tooraine ekspordiga (a gazdaság újraindítása érdekében meghozandó, az építőipari ellátásbiztonság szempontjából stratégiai jelentőségű nyersanyagok és termékek kivitelével kapcsolatos regisztrációs eljárásról és egyéb intézkedésekről szóló 402/2021 (VII. 8.) kormányrendelet), millega kehtestati tooraine ja ehitusmaterjalide ekspordi suhtes kohaldatav menetlus, rikkus Ungari kohustusi, mis tulenevad ELTL artiklitest 35 ja 36, ELTL artikli 2 lõikest 1 ja artikli 3 lõike 1 punktist e ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord, artikli 5 lõikest 1 ja artikli 6 lõikest 1;

– mõista kohtukulud välja Ungarilt.

[29] Vt ka 10. juuli 2014. aasta kohtuotsus Ivansson jt (C-307/13, EU:C:2014:2058, punkt 44).